

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова приймальної комісії
проф. Безлюдний О. І.

«___» _____ 2017 р.

**ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ
«ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО»**

за ступенем бакалавр

(денна і заочна форма навчання)

(на базі ОКР молодший спеціаліст)

Спеціальність 014.12 Середня освіта. ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

(термін навчання 3 роки)

Умань – 2017

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з образотворчого мистецтва для осіб, що вступають на навчання за освітнім ступенем «бакалавр» зі спеціальності «Образотворче мистецтво», передбачає перевірку фахової підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва, рівень їхньої компетентності з основ образотворчої грамоти.

Форма проведення вступного випробування – тести, які складаються з **теоретичного і практичного компоненту**.

Абітурієнт повинен **знати**:

- теорію та історію мистецтва, види і жанри образотворчого мистецтва;
- теорію рисунку, живопису та композиції;
- теорію кольорознавства;
- теорію декоративно-прикладного мистецтва;

Абітурієнт повинен **вміти**:

- конструктивно мислити, компоувати задане зображення у форматі;
- методично вірно виконувати усі етапи роботи над завданням, володіти графічними засобами виразності;
- будувати перспективні зображення геометричних предметів різної форми.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

<i>Рівень</i>	<i>Сума балів за тести</i>	<i>Характеристика роботи</i>
Початковий	106-111,4	Абітурієнт показав дуже низький рівень підготовки: слабкий рівень теоретичних знань, зовсім не зміг закомпонувати рисунок, побудувати і передати перспективне зображення предметів.

	112-117,4	Абітурієнт показав дуже низький рівень підготовки: слабкий рівень теоретичних знань, не зміг побудувати перспективне зображення предметів.
	118-123,4	Абітурієнт показав низький рівень підготовки: слабкий рівень теоретичних знань, не зміг вірно побудувати перспективне зображення предметів.
Середній	124-132,6	Абітурієнт показав низький рівень підготовки: досить слабкий рівень теоретичних знань, не зміг вірно побудувати перспективне зображення предметів.
	133,5-142,1	Абітурієнт показав посередній рівень підготовки: слабкий рівень теоретичних знань, не зміг вірно побудувати перспективне зображення предметів.
	143-151,6	Абітурієнт показав посередній рівень підготовки: не достатній рівень теоретичних знань, не зміг вірно побудувати перспективне зображення предметів.
Достатній	152,5-161,1	Абітурієнт показав відповідний рівень підготовки: достатній рівень теоретичних знань, зміг побудувати перспективне зображення предметів, але в роботі були допущені незначні огріхи.
	162-170,5	Абітурієнт показав належний рівень підготовки: достатній рівень теоретичних знань, зміг побудувати перспективне зображення предметів, але з незначними помилками.
	171,5-180	Абітурієнт показав достатній рівень підготовки: високий рівень теоретичних знань, зміг вірно побудувати перспективне зображення предметів, але в роботі були допущені окремі неточності.
Високий	181-189,5	Абітурієнт показав досить високий рівень підготовки: високий рівень теоретичних знань, вірно побудував перспективне зображення предметів, але в роботі були допущені незначні неточності.

	190,5-199	Абітурієнт показав досить високий художній рівень підготовки: високий рівень теоретичних знань, вірно побудував перспективне зображення предметів.
	200	Абітурієнт показав дуже високий художній рівень підготовки: високий рівень теоретичних знань, вірно побудував перспективне зображення предметів, закомпонував у форматі, показав високу якість виконання і графічну виразність.

ЗМІСТ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Абітурієнтові на вступному випробуванні необхідно розв'язати тести з теорії, історії та методики образотворчого мистецтва та практичне тестове завдання у формі малюнка (послідовність зображення натюрморту, гіпсових геометричних фігур тощо).

Тести з теорії мистецтва містять питання, покликані виявити знання абітурієнтів з основ образотворчої грамоти: теорії композиції, перспективи, кольорознавства тощо, орієнтованих на академічну реалістичну підготовку в галузі рисунку, живопису та інших дисциплін фахового циклу.

Теоретичний тест містить **50** запитань, на які подано 4 варіанти відповідей. У таблиці до тесту слід записати правильну, на думку абітурієнта, відповідь. За кожну правильну відповідь нараховується **2 бали**. Отже, максимальна кількість балів, яку може отримати абітурієнт за тест - **100 балів**.

Практичний тест містить завдання, у якому абітурієнт має показати уміння застосовувати теоретичні знання на практиці (послідовність виконання заданої композиції чи предмету, гіпсової чи живої голови тощо).

Формат паперу - А3, матеріал - графітний олівець (необхідно мати з собою). Максимальна кількість балів, яку може отримати абітурієнт за практичний тест - **100 балів**.

Загальна сума - **200 балів**.

На розв'язання тестів відводиться **2,0 години**.

ПЕРЕЛІК ТЕМ З ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВИПРОБУВАННЯ

Теорія образотворчого мистецтва

Основи композиції. Поняття композиції. Основні закони композиції. Виразні засоби композиції. Графіка: крапка, лінія; пляма; колір. Пластика: лінійно-пластична форма; площинна форма; текстура; рельєф. Засоби гармонізації художньої форми: нюанс-контраст, статика-динаміка, метр-ритм, відношення-ритм, розмір-масштаб. Основні принципи композиційно-

художнього формоутворення: раціональність, структурність, гнучкість, організованість, образність, цілісність.

Основи рисунка і графіки. Поняття рисунка. Види рисунка. Графічні матеріали які використовують для виконання рисунка, їх властивості, правила їх використання. Організація робочого місця. Правила постановки руки. Виразальні засоби рисунка. Основні складові світлотіні. Конструкція. Правила зображення. Пропорції, визначення пропорцій при малюванні, візування. Загальні поняття про перспективу. Основні положення про лінійну перспективу. Лінії в перспективі. Зображення площин і предметів у перспективі. Стадії роботи над рисунком. Лінія перспективи.

Основи живопису і кольорознавства. Поняття «живопис». Його види і жанри. Функціональні можливості живопису. Закономірності відображення об'ємних форм тоном і кольором. Світлотіньові відношення. Технологія і техніка роботи живописними матеріалами. Послідовність виконання тривалого за часом завдання і короткочасного етюду. Природа кольору. Головні характеристики кольору: колірний тон, світлота, насиченість. Ахроматичні й хроматичні кольори. Поняття колірної кола. Основні, похідні й додаткові контрастні кольори. Поняття теплостудності. Теплі та холодні кольори. Нюансні та контрастні ахроматичні кольори. Змішування кольорів (механічне, просторове і оптичне). Палітра художника і її виразальні можливості. Колорит. Колірна гармонія.

Основи декоративно-прикладного мистецтва. Види декоративно-прикладного мистецтва. Кераміка, її види. Технологія створення керамічних виробів. Художній розпис тканин. Гобелен. Писанка. Витинанка. Вишивка. Бісероплетіння. Різьблення по дереву. Орнамент, його види. Стилізація. Колір у декоративно-прикладному мистецтві.

Основи історії мистецтва (зарубіжного та українського).

Мистецтво стародавнього світу.

Зарубіжне мистецтво XVII - XVIII століть.

Західноєвропейське мистецтво XIX - XX століть.

Мистецтво Росії XVIII - XX століть.

Давньоукраїнське мистецтво.

Мистецтво Київської Русі.

Мистецтво XIV- першої половини XVI століття.

Мистецтво бароко і рококо в Україні.

Українське мистецтво XX , поч. XXI століття.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антонович Є.А. Декоративно-прикладне мистецтво / Є.А. Антонович, Р.В. Захарчук-Чугай, М.Є. Станкевич. – К., 1992.
2. Беда Г. В. Основы изобразительной грамоты : Рисунок, живопись, композиция. Учеб. пособие / Г. В. Беда. – М. : Просвещение, 1981. – 239 с.
3. Беда Г. В. Живопись : Учеб. для студентов пед. институтов по спец. № 2109 «Черчение, изобраз. искусство и труд» / Г. В. Беда. – М. : Просвещение, 1986. – 192 с., ил.
4. Власов В.Г. Новый энциклопедический словарь изобразительного искусства: в 10 т. /В.Г. Власов – Спб.: Азбука-классика, 2008. Т. 9.–848 с.
5. Волков Н. Н. Композиция в живописи / Н. Н. Волков. – М. : Искусство, 1977. – 263 с.
6. Гребенюк Г. Е. Основы композиції та рисунок / Г. Е. Гребенюк. Підр. – К. : Техніка, 1997. – 220 с.
7. Голубева О. Л. Основы композиции : учебное пособие для вузов / О. Л. Голубева. М. : Изд. дом «Искусство», 2004. – 120 с. : ил.
8. Г омбрих Э. История искусства / Эрнст Г омбрих; [пер. с англ. : В.А. Крючкова, М.И. Майская]. – М. : ООО «Издательство АСТ», 1998.– 674 с.
9. Живопись : [учеб. пособие для студ. высших учеб. заведений] / Н. Бесчастнов, В. Кулаков, И. Стор [и др.] – М. : ВЛАДОС, 2003. – 224 с.
10. Зайцев А. С. Наука о цвете и живопись / А. С. Зайцев. – М. : Искусство, 1986. – 158 с. : ил.
11. Жданова Н.С. Перспектива : учебное пособие / Н.С. Жданова. – М. : ВЛАДОС, 2004. – 224 с.
12. Ильина Т.В. История искусств. Западно-европейское искусство / Т.В. Ильина. – М.: Высшая школа. 1983. – 317 с.
13. Кардашов В.М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва : навчальний посібник / В.М. Кардашов. – К., 2007. – 296 с.
14. Киплик Д. И. Техника живописи / Д. И. Киплик. . – М. : «Сварог и К», 2000. – 343 с.
15. Кирцер Ю. М. Рисунок и живопись / Ю. М. Кирцер. – М. : Высшая школа, Академия, 1998. – 271 с.
16. Книга вчителя дисциплін художньо-естетичного циклу: Довідково–методичне видання /Упоряд. М.С.Демчишин; О.В.Гайдамака. – Харків, 2006. – 768 с.
17. Ковальов О.Є. Декоративно-прикладне мистецтво у школі. 1–7 клас: Навчальний посібник. – Суми, ВТД «Університетська книга», 2006. – 144 с.
18. Ли Н. Г. Основы учебного академического рисунка : учебник – М. : изд-во Эксмо, 2005. – 480 с., ил.
19. Маслов Н. Я. Пленэр : Практика по изобразит. искусству. [Учеб. пособие для студентов худож.–граф. фак. пед. ин–тов] / Н. Я. Маслов. – М. : Просвещение, 1984. – 112 с.
20. Миронова Л. Н. Цветоведение / Л. Н. Миронова. – Мн. : Выш. шк.,

1984. – 268 с.

21. Одноралов Н. В. Материалы в изобразительном искусстве : Пособие для учителей / Н. В. Одноралов. – М. : Просвещение, 1983. – 144 с.

22. Основи викладання мистецьких дисциплін / За ред. Рудницької О.П. – К., 1998. – 84 с.

23. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво. Словник–довідник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 216 с.

24. Печенюк Таміла. Кольорознавство / Таміла Печенюк. – К. : Грані – Т, 2009. – 192 с.

25. Прищенко С. В. Кольорознавство: Навчальний посібник / За ред. проф. Є. А. Антоновича. – К. : Альтерпрес, 2010. – 354 с., іл.

26. Пучков А. С. Методика работы над натюрмортом / А. С. Пучков, А. В. Триселев. – М. : Просвещение, 1982. – 160 с.

27. Рисунок. Живопись. Композиция : Хрестоматия : [уч. пособие / сост. Н. Н. Ростовцев]. – М. : Просвещение, 1989. – 207 с.

28. Ростовцев Н. Н. Академический рисунок / Н. Н. Ростовцев. – М. : Просвещение, 1984. – 240 с.

29. Ростовцев Н.Н. Методика преподавания изобразительного искусства в школе / Н.Н.Ростовцев. – М., 1980. –122 с

30. Ростовцев Н. Н. История методов обучения рисованию : рус. и сов. школы рисунка : [учеб. пособие для студентов худож.-граф. фак. пед. ин- тов по спец. № 2109 черчение, рисование и труд] / Н. Н. Ростовцев. – М. : Просвещение, 1982. – 240 с., ил.

31. Сензюк П. К. Композиция в декоративном искусстве / П. К. Сензюк. – К. : Рад. шк, 1988. – 78 с.

32. Сокольникова Н.М. Изобразительное искусство и методика преподавания его в начальной школе / Н.М. Сокольникова. – М.: Академия, 2003. – 368 с.

33. Стась М. І. Академічний живопис : навчально-методичний посібник / М. І. Стась, Т. К. Касьян. – Черкаси : Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2010. – 244 с.

34. Сухенько В. О. Рисунок. Навчальний посібник / В. О. Сухенько. – К. : «BONA MENTE», 2004. – 184 с., 125 іл.

35. Унковский А. А. Цвет в живописи / А.А. Унковский. – М. : Просвещение, 1983. – 64 с.

36. Шашков Ю. П. Живопись и ее средства : Учебное пособие для вузов. – 2-е изд. / Ю. П. Шашков. – М. : Академический Проект, 2010. – 128с.

37. Школа изобразительного искусства: В 10 вып. – М., 1987 – 1992.

38. Шорохов Е. В. Композиция : [учеб. для студентов худож.-граф. пед. ин-тов. – 2-е изд., перераб. и доп.] / Е. В. Шорохов. – М. : Просвещение, 1986. – 207 с., ил.

39. Штаничева Н. С. Живопись : Учебное пособие для вузов / Ю. П. Штаничева, В. И. Денисенко. – М. : Академический Проект, 2009. – 271 с. + 32 с. цв. вкл. – (Gaudeamus).

40. Яблонский В.А. Преподавание предметов «Рисунок» и «Основы

композиции». – М. : Высшая школа, 1989. – 77 с.

41. Яшухин А. П. Живопись : [учебное пособие для учащихся пед. уч–щ по спец. № 2003 «Преподавание черчения и изобразит. искусства»] / А. П. Яшухин. – М. : Просвещение, 1985. – 288 с., ил.

Затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва.
Протокол №6 від 26.01.2017 р.

Голова фахової атестаційної комісії

Музика О.Я.